

Spis treści

NR 2 (379) LUTY 2003

Właściwości ochronne nauszników przeciwhałasowych w funkcji czasu użytkowania i magazynowania <i>Ewa Kotarbińska</i>	2
Problemy jakości środowiska pracy w pomieszczeniach biurowych <i>Elżbieta Jankowska, Małgorzata Pośniak</i>	5
Identyfikacja i modelowanie procesów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwie <i>Małgorzata Pęciło</i>	8
Współudział pracowników w zarządzaniu firmą – korzyści dla obu stron <i>Magdalena Warszewska</i>	13
Osoby zatrudnione w środowisku gorącym – struktura wiekowa <i>Anna Marszałek</i>	16
Właściwości odzieży chroniącej przed działaniem ciekłych substancji chemicznych w skrajnych warunkach temperaturowych <i>Krzysztof Łęzak</i>	19
Jak zmniejszyć dyskomfort pracy w szczelnej odzieży ochronnej <i>Grażyna Bartkowiak, Dariusz Błażejewski</i>	23
Własności palne trichloroetyleny <i>Józef Głowiński, Teresa Baczyńska, Mieczysław Seweryniak, Leszek Maciszewski</i>	25
Strugarki – ochrona przed zagrożeniami mechanicznymi <i>Dariusz Kalwasiński</i>	28
Odpowiadamy na pytania Czytelników. Prasy	30
Niektóre uprawnienia i obowiązki pracodawców i pracowników <i>Ewa Zduńska</i>	32

Miesięcznik
BEZPIECZEŃSTWO PRACY
Nauka i Praktyka
ukazuje się od 1971 roku

Wydawca:
Centralny Instytut Ochrony Pracy
- Państwowy Instytut Badawczy
Adres wydawcy i redakcji:
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 623-36-75; fax: 623-36-93
http://www.ciop.pl/bp
e-mail: bezpi@ciop.pl

REDAGUJE ZESPÓŁ I KOMITET:
doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA, prof. CIOP
doc. dr HALINA PUCHALSKA
mgr BARBARA SZCZEPANKOWSKA
(red. nac.)
dr inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komit.)
URSZULA MANICKA, ELŻBIETA MAUER
(red. tech.)
Okładka I: Aleksandra Lawicka-Cuper –
Hataś. Ogólnopolski konkurs na plakat
bezpieczeństwa pracy. CIOP, 1998

Wydawnictwo jest indeksowane w: CISDOC, HSELINE, NIOSHTIC, OSH-ROM, INDEX COPERNICUS

Rękopisów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega się również prawo skracania materiałów przeznaczonych do publikacji oraz dokonywania poprawek redakcyjnych. Artykuły są recenzowane.

Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia, reklamy i wkładki, za których treść nie odpowiada. Skład, przygotowanie, druk i oprawa EFEKT 03-802 Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Ark. wyd. 8, ark. druk. 2,5, format A4. Nakład 2500.
Cena 1 egz. 10 zł

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A.: wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcia prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 532-87-31, 532-88-16, 532-88-19, 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku i odpowiednio: do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia, do 31 maja – prenumerata od 1 lipca, do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także pod adresem www.poczta.lublin.pl/gazety lub faksem (0-prefix-81) 53-28-615. Przedpłatę na abonowane tytuły, w wysokości wynikającej ze złożonego zamówienia, prenumeratę powinni przekazać przelewem w ciągu dwóch dni roboczych na konto: ppup Poczta Polska, DOP Lublin, Urząd Przewozu Poczty w Lublinie, ul. Pocztowa 1, 20-900 Lublin, Bank Poczty S.A. w Bydgoszczy CRS 1320019-990792-17004-10304-0-0

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER 01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 28, tel. 631-48-89, lub 02-699 Warszawa, ul. Kłobudzka 23a, tel. 847-00-72 oraz GARMOND PRESS S.A. 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel. 836-69-21.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

KOTARBIŃSKA E.: **Właściwości ochronne nauszników przeciwhałasowych w funkcji czasu użytkowania i magazynowania**

Jaki jest wpływ czasu i warunków użytkowania nauszników przeciwhałasowych na ich parametry akustyczne? Autorka odpowiada na to pytanie na podstawie badań przeprowadzonych w ciągu trzech lat na czterech popularnych wzorach nauszników przeciwhałasowych.

JANKOWSKA E., POŚNIAK M.: **Problemy jakości środowiska pracy w pomieszczeniach biurowych**

W artykule przedstawiono zagadnienia dotyczące problemów jakości środowiska pracy w pomieszczeniach biurowych. Omówiono założenia i program realizacji w CIOP projektu celowego zamawianego, ukierunkowanego na poprawę warunków pracy w pomieszczeniach biurowych.

PEĆIŁO M.: **Identyfikacja i modelowanie procesów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwie**

Usprawnianie procesów zachodzących w przedsiębiorstwie jest jednym z najbardziej efektywnych sposobów poprawy funkcjonowania całej organizacji. Dotyczy to zarówno procesów strategicznych, czyli tworzących wartość dodaną jak i procesów pomocniczych, do których można zaliczyć m.in. procesy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. W artykule przedstawiono metodę identyfikacji i modelowania procesów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

WARSZEWSKA M.: **Współudział pracowników w zarządzaniu firmą – korzyści dla obu stron**

Partycypacja pracownicza, czyli współudział pracowników w zarządzaniu, stanowi jedno z najstarszych zagadnień znajdujących się w obszarze zainteresowań dziedziny dotyczącej zachowań organizacyjnych. Partycypacyjny system zarządzania, poprzez zaspokajanie potrzeby podmiotowości, promuje humanistyczny sposób traktowania podwładnych, przy czym należy podkreślić, że humanizm ten ma wymiar ekonomiczny, gdyż gwarantuje lepszą skuteczność pracowników.

MARSZAŁEK A.: **Osoby zatrudnione w środowisku gorącym – struktura wiekowa**

W artykule przedstawiono wyniki badań ankietowych dotyczące wieloletniej struktury pracowników zatrudnionych w gorącym środowisku. Mężczyźni stanowią ponad 90% osób zatrudnionych w gorącym środowisku. 70% mężczyzn pracujących w gorącym środowisku ma mniej niż 45 lat, natomiast wśród górników aż 87%. Najwięcej jest osób ze średnim stażem pracy (11-20 lat). Wiek pracowników zatrudnionych w gorącym środowisku oraz ich staż pracy będą rzutowały na możliwość wykonywania pracy w tych warunkach.

ŁĘZAK K.: **Właściwości odzieży chroniącej przed działaniem ciekłych substancji chemicznych w skrajnych warunkach temperaturowych**

Czy stosowanie tej samej odzieży izolującej w różnych temperaturach ma istotny wpływ na jej właściwości ochronne? Autor odpowiada w artykule na to pytanie na podstawie wyników badań czterech typów materiałów, postulując prowadzenie badań w odniesieniu do rzeczywistych warunków ich użytkowania.

BARTKOWIAK G., BŁĄŻEJEWSKI D.: **Jak zmniejszyć dyskomfort pracy w szczelnej odzieży ochronnej**

Szczelna (barierowa) odzież ochronna jest bardzo często źródłem obciążenia cieplnego jej użytkownika, gdyż utrudnia odprowadzanie potu i wymianę ciepła oraz pary wodnej między ciałem i otoczeniem. Dyskomfort pracy w szczelnej odzieży ochronnej można w znacznym stopniu ograniczyć poprzez stosowanie pod nią odpowiedniej odzieży podbarierowej. Najlepsze właściwości pod względem kształtowania korzystnego mikroklimatu przy skórze użytkownika wykazuje odzież podbarierowa, wykonana z dwuwarstwowej dzianiny poliestrowo-wiskozowej.

GŁOWIŃSKI J., BACZYŃSKA T., SEWERYNIAK M., MACISZEWSKI L.: **Własności palne trichloroetyleny**

W artykule dokonano oceny własności palnych i wybuchowych trichloroetyleny według różnych źródeł literaturowych i unormowań prawnych. Wykonano pomiary temperatury zapłonu w tyglu zamkniętym według obowiązującej normy PN-EN 22719 (2000). Stwierdzono doświadczalnie, że TRI nie zapala się w warunkach opisanych w normie. Przeprowadzone badania i analiza wskazują na nieprawidłowość klasyfikowania urządzeń i sprzętu elektrycznego stosowanego w obecności TRI do grupy IIA.

KALWASIŃSKI D.: **Strugarki – ochrona przed zagrożeniami mechanicznymi**

Strugarki do obróbki drewna należą do maszyn szczególnie niebezpiecznych. Zagrożenia spowodowane są głównie przez pracujące ze znaczną prędkością narzędzia. W artykule scharakteryzowano źródła zagrożeń, przedstawiono wymagania bezpieczeństwa dotyczące konstrukcji strugarek, wynikające z Polskiej Normy PN-EN859, omówiono sposoby bezpiecznej obsługi i prowadzenia materiału obrabianego, wskazano narzędzia pomocnicze, wpływające na poprawę bezpieczeństwa.

ABSTRACTS

KOTARBIŃSKA E.: **Protection achieved by ear-muffs and the period of use and storage**

What is the influence of time and the conditions of use of ear-muffs on the achieved protection? The author answers that question on the basis of tests conducted over three years on four popular models of ear-muffs.

JANKOWSKA E., POŚNIAK M.: **The quality of the working environment in offices**

This paper presents problems connected with the quality of the working environment in offices. The principles and programme of a research project realised in CIOP are discussed. Its aim is to improve working conditions in offices.

PEĆIŁO M.: **Identifying and modelling occupational health and safety management processes in enterprises**

Optimizing business processes is one of the most effective methods of improving organization performance. This optimization concerns both strategic processes that increase the value added in an organization and supporting ones, among others, occupational health and safety management processes. The article discusses a method of identifying and modelling occupational health and safety management processes.

WARSZEWSKA M.: **Employee participation in managing a company – benefits for both sides**

Employee participation is one of the oldest issues within the domain of organizational behavior. A participation system of management propagates a humanistic way of treating employees, which allows workers to satisfy their need of self-esteem. It must be emphasized that this humanistic way has an economic dimension and it guarantees higher employee efficacy.

MARSZAŁEK A.: **Age structure of workers in a hot environment**

Results regarding the age structure of workers employed in a hot environment are presented. Men constitute over 90% of all workers employed in those conditions. 70% of men who work in a hot environment are younger than 45 years, whereas 87% of miners are younger than 45. Most all workers have had average duration of employment (11-20 years) in a hot environment. Age and duration of employment in a hot environment will influence the work tolerance in a hot environment.

ŁĘZAK K.: **Change in the properties of clothing protecting against liquid chemical substances in extreme temperatures**

Does the use of the same isolating clothing in different temperatures have a significant influence on its protective properties? The author answers this question on the basis of the results of testing four types of materials. He suggests carrying out studies in real conditions.

BARTKOWIAK G., BŁĄŻEJEWSKI D.: **Reducing discomfort of work in hermetic protective clothing**

Hermetic (barrier) protective clothing often puts a considerable thermal strain on the user's body. This is due to the limited possibility of eliminating secreted sweat and heat generated by the body. It is possible to reduce the discomfort associated with work in hermetic protective clothing by using specially designed underbarrier clothing (undergarments) worn under hermetic protective clothing. Underbarrier clothing made of two-layer polyester/viscose knitting material has the best properties regarding shaping a proper microclimate near the user's skin.

GŁOWIŃSKI J., BACZYŃSKA T., SEWERYNIAK M., MACISZEWSKI L.: **Flammable properties of trichloroethylene**

Estimation of flammable properties of trichloroethylene according to different literature sources has been given. Measurements of the ignition temperature in a closed cup under the obligatory standard PN-EN 22719 (2000) have been carried out. It has been experimentally proved that TRI does not ignite in conditions described in the obligatory standard. Experimental results and analysis have shown it is not correct to include in group IIA electrical devices and equipment used in the presence of trichloroethylene.

KALWASIŃSKI D.: **Planing machines – protection against mechanical hazards**

Planing machines for woodworking are especially dangerous machines. Hazards are mostly caused by tools, which have considerable speed. The article describes sources of hazards and it presents safety requirements (from Polish Standard PN-EN859) for the construction of planing machines. The article also discusses ways to operate the machine and to guide the material safely; it recommends auxiliary tools that improve work safety.